

KLASSISK pt

NR. 59 • JUN/JUL/AUG • 2011

Koncept "ny cirkus"

af journalist Per Andersen

foto: Das Büro og Niels Nyholm

Kunstner og musikformidler Peter Rønn
Koncept "ny-cirkus" kan give større interesse for klassisk musik.

Peter Rønn

"Cirque de Soleil" dukker op, når Peter Rønn drømmer. På samme måde som det verdenskendte canadiske selskab skabte nycirkus-begrebet i 1984 ("Cirkus på et helt andet plan") mener den 39-årige kunstner og musikformidler, at der kan udvikles en nysymfonisk genre, som vil kunne øge interessen for klassisk musik væsentligt. Den internationale succes "Cirque de Soleil" bruger kombination af flere kunstarter til at skabe cirkusoplevelser på et hidtil ukendt højt niveau.

Peter Rønn: - Vores gode symfoniorkestre kunne fylde salene endnu mere. En verdensberømt solist kan få interessen til at stige hos det etablerede publikum, men

trækker ikke nye publikummer til. For den almindelige dansker er det ikke længere attraktivt, at noget er "fint". Det skal være vedkommende, billedskabende og fascinerende. Det er synd, at færre går til symfoniske koncerter, for musikken er god nok. Hvad man kan gøre? Lad os dog eksperimentere med "serveringen" af koncerten - altså selve formidlingen af oplevelsen. Hvorfor skal et klassisk publikum altid være fysisk passivt? Hvorfor skal orkestermedlemmerne altid sidde på de samme stole og altid med den samme afstand til de øvrige musikere. Hvorfor kan publikum ikke være midt i koncertsalen - evt. liggende på gulvet med orkesteret i en kreds uden om?

Rock-koncerter f.eks. præges af virkemidler som lysshow, farver, videoindslag, dans, billedkunst etc. Jeg er sikker på, at klassiske koncerter vil blive oplevet som en mere tidssvarende og levende kunstgenre ved oftere at inkludere andre kunstformer.

Guide til koncerten

Klassisk pt: - Man kunne måske tillade publikum at vise begejstring, f.eks. som ved jazz-koncerter klappe efter soli eller andre bemærkelsesværdige præstationer? Eller mellem de enkelte satser?

Peter Rønn: - Som en begyndelse kunne man i hvert fald lave en guide til koncerten, der ud over en forståelig, bred gennemgang af programmet også fortæller om instrumenterne, de enkelte orkestermedlemmers pladser og koncertens gang. Hvornår man må klappe.

Dirigentens rolle osv. osv. Sådanne manualer er for længst indført ved højmesser i mange kirker. Der er ingen grund til, at nye koncertgængere skal føle sig usikre på, hvad der skal ske.

Tidligere fokuserede jeg mest på at formidle den klassiske musik til børn og unge, men nu arbejder jeg mere bredt for at skaffe symfoniorkestrene et langt større publikum.

Klassisk pt: Hvad har du gjort indtil nu?

Peter Rønn: Jeg har været ansat som børne- og ungekoordinator ved Odense symfoniorkester i tre år og som projektleder for DR SymfoniOrkestret i to år. Begge steder var min formidlingsmæssige rolle lige så meget vendt indad som udad. Et symfoniorkester, der er tynget af/velsignet med gamle traditioner og historie kan sammenlignes med en supertanker i fuld fart. Den ændrer ikke uden videre kurs. Jeg er selv klassisk uddannet og har arbejdet i symfoniorkestre, så jeg forstår de frustrationer, der opstår, når en musikformidler ønsker ting gjort på en anden måde.

Vollsmosesymfonien

I Odense havde både Symfoniorkestret og bydelen Vollmose imageproblemer, men på hver sin måde. Orkesteret manglede kontakt til den unge generation. Vollmose havde et blakket ry på grund af få uromage-re. Begge parter havde behov for at få sendt et mere nuanceret billede af sig selv ud til offentligheden. Et middel kunne være at få de to parter til at løse et fælles-projekt. Det blev til Vollsmosesymfonien.

Min opgave var at få orkestermedlemmer til at synes, at det ville være en god idé at lave musik sammen med en gruppe unge indvandre. Efter nogen tids frugtbar diskussioner lykkedes det at få ti musikere til at være med. Så kom turen til de unge i Vollmose. Jeg fik kontakt med de mest aktive og udfarende af dem og overbeviste dem om, at symfonikere, altså dygtige, professionelle musikere, gerne ville arbejde sammen med dem. I samarbejdet udvikledes musik, sange, danse. Processen kom til at røre ved etniske, religiøse og adfærdsmæssige udfordringer. Men vi kom i mål og fik opført koncerter og udgivet Vollsmosesymfonien på CD.

Klassisk pt: - Er der fulgt op på projektet her seks år senere?

Peter Rønn: Vi véd, at mange af de unge er blevet til såkaldt "ressourcepersoner". Flere spiller i bands og to har fået udgivet digtsamlinger. Et par af pigerne er med i kirkekor, nogle har rappet for kongehuset og andre har som dansere skabt koncerter med musikere og performere fra Syddansk Musikonservatorium & Skuespillerskole.- Fælles for dem alle er, at de har fået styrket deres selvtillid, og mange har gang i spændende kulturprojekter i lokalmiljøet.

Klassisk pt - Hvad med orkesteret?

Peter Rønn: Vi ville dengang gerne have fulgt projektet op med andre unge grupper på Fyn, men der var ikke kræfter - forstået økonomi - til at klare opgaven. Vi kan her i landet lære meget af de engelske symfoniorkestre, som er nået langt organisatorisk og sponsormæssigt i

forhold til fascinerende og publikumsopbyggende musikprojekter med børn og unge.

Den Flyvende Kuffert og Aftryk

Sidste forår samarbejdede han med Tivoli/Sjællands Symfoniorkester om koncerten "Den Flyvende Kuffert". Børneværterne Jeppe og Marie fra DR og Tv2 løb rundt

mellem musikerne, der blev udfordret med solidt symfonisk standardrepertoire. Børnene i salen agerede bølg, vind og træer.

Peter Rønn: - Det var en showsymfonisk koncert for børnefamilier. Vi arbejdede med Cirque de Soleil-tankegangen og forstærkede de klassiske symfoniske værker med kostumer, scenografi, lysdesign og en klar fortælling med noget på hjerte.

Klassisk pt: Du har netop afsluttet et socialpædagogisk musikprojekt, Aftryk, med 200 unge asylansøgere, som er kommet til Danmark alene. Var der klassisk musik på programmet?

Peer Rønn: - Ja, det var der - men der var også en masse andre musikgenrer inde over forløbet. Aftryk handlede om at give en gruppe traumatiserede unge mennesker - som alle gerne taler om, men som vi sjældent lytter til - en mulighed for at udtrykke sig med musikkens sprog.

Klassisk pt: Hvad gjorde du?

Per Rønn: - Jeg brugte først en masse tid på at snakke med de Røde Kors-personer, som var tættest på de unge i de fem Røde Kors asyllejre, de boede i. Derefter måtte jeg på talefod med de unge, hvoraf flere var traumatiserede. De havde oplevet forfærdelige ting. Nogle havde endda været tvunget til at slå ihjel. De unge afghanere var vokset op i en kultur, hvor der er forbud mod at spille, synge, danse og lytte til musik. De havde svært ved at huske deres hjemlands sange, som få gange var blevet sunget i smug, men havde et stærk ønske om at deltage i projektet. Da vi ankom til lydstudiet, deltog heldigvis en professionel afghansk musiker, som kunne

“åbne” de unge op som en musikalsk “dåseåbner”. De afghanske drenge eksploderede nærmest i dans og musik, og det blev en fantastisk optagelse. Jeg fandt også ud af, at unge arabiske drenge kan stille sig op og fortælle en historie. Flere af dem er gode lyrikere.

Den tredje rytme

På et tidspunkt havde Peter Rønn samlet 40 afghanere og 7 kurdere, som hver fik udlevet en tromme. De blev bedt om at tromme samme. Drengene delte sig automatisk i to hold, et stort afghansk og et lille kurdisk, som holdt stædigt fast på hver sin kulturbetingede grundrytme. Det var ved at udvikle sig til slagsmål. Alt var højlydt rytmechaos, men via musikken - og uden at tale sammen eller stoppe op - mødtes de unge i en helt tredje rytme. En rytme, som havde elementer fra begge rytmer, og som de kunne enes om.

Peter Rønn: - Dette forløb synes jeg beskriver meget godt, hvad musik kan. Man skal kunne skabe et rart frirum, hvor de unge får plads til at udtrykke sig.

De unge (alle under 18 år) brugte trommer, rappede, sang og dansede. Ved produktionen af de i alt 45 værker blev de assisteret af professionelle musikere (kontrabas, sopransax, guitar). Som et punktum for det syv måneder lange projekt blev der i februar udsendt en CD "Aftryk" med 15 af værkerne inklusiv dansk version af teksterne.

Klassisk pt: Nåede du, hvad du ville?

Peter Rønn: Det lykkedes at kommunikere ud til omverdenen, at unge asylansøgere, som normalt ikke høres i den daglige debat, tumler med meget andet end banale problemer. De unge fik en platform, hvor de kom i kontakt med medierne om andet og mere end blot at være flygtning. Projektet åbnede op for følelser og talenter.

Hele asylgruppen synes i dag, at det er fedt at spille, synge og danse. De har berørt en udtryksform og udviklet kvalifikationer, som kan gavne dem i deres videre udvikling og i sidste ende - gavne det danske samfund. Processen havde en god portion pædagogik, psykologi og gruppedynamik og havde en terapeutisk funktion på nogle drenge. Musik kan være et stærkt værktøj, når unge skal integreres i samfundet.

Gode sponsorer er nødvendige

Blandt Peter Rønns seneste opgaver kan nævnes Syngelyst-kampagnen "Skolernes sangdag" fredag den 15. april, da han stod for produktionen af "Morgensang", som kl. 9 om morgenen blev sendt på "Ramasjang" (DR-TV) fra Musikhuset i Århus. Der var 400 børn i Musikhuset - og 200.000 elever på 500 skoler spredt over hele landet sang med.

Peter Rønn: Der er generelt stor interesse for at synge, men hvordan får vi drengene med. De udgør mindre end fem procent i landets mange skolekor. I Musikhuset i Århus gav vi et bud på fremtidens morgensang, der også appellerer stærkt til drenge med krudt i, og 400 4. klasser uropførte en stompsang bevæbnet med smurte stemmebånd, murerbaljer og opvaskebørster.

En del af maj tilbragte Peter Rønn i Varde for at bidrage til musikprojektet "I fremtidens lys". Projektet ledes af musikformidler Birgitte Antonius. Børn og unge fra specialklasser i alderen 8-16 år - nogle med diagnosen ADHD eller autisme - har siden januar spillet, sunget, skrevet sange og dramatiseret en musikforestilling, som havde urpremiere fredag 1. juni.

Klassisk pt: Hvordan får du finansieret dine mange projekter?

Peter Rønn: - Det kan også være vanskeligt. Skoler,

orkestre, institutioner - alle mangler de midler til eksperimenter. Som idemand søger jeg hos diverse fonde – og jeg synes, at man fornemmer et stigende ønske fra bestyrelsernes side om at gå markant nye veje - eksempelvis indenfor formidling af klassisk musik. Jeg har hele tiden 20-25 ideer under udvikling. Men jeg kunne drømme om en fremtid med lidt mere økonomisk råderum i en længere periode. Der skal stærke samarbejdspartnere og gode sponsorer til at lave større projekter.

Opvækst i by med kultur

Klassisk pt – Du er klassisk uddannet musiker, men arbejder mest med større kunstneriske projekter og pædagogik.

Peter Rønn: - Jeg spiller en smule ind imellem, men jeg vil hellere arbejde med musikoplevelser og formidlingsprocesser. Det skyldes måske min opvækst i Kolding. Selvom mange talte om "fattig-firserne" følte jeg, at der blev satset på kultur i byen. På musikskolen mærkede man Peder Hansens (skolelederen) smittende seriøsitet med hensyn til det at spille et instrument og spille sammen med andre mennesker.

Vi blev opfordret til at prøve os selv mest muligt af,

inden for de forskellige musikgenrer. Jeg mindes, at jeg på et tidspunkt spillede fast i 12 forskellige orkestre på og uden for skolen. Alle disse udfordringer kombineret med en meget tværkulturel hverdag på friskolen i Bramdrupdam har påvirket mig meget. Og så var der byens generelle positive satsning på kultur. Jeg husker den åbne holdning til at prøve nyt, med initiativer som "Kolding Rock CD" og Godset blot for at nævne noget. Disse initiativer blev en væsentlig grund til, at byens spillesteder kunne se penge i at bruge lokale bands. På musikskolens MGK fulgte jeg den klassiske slagtojslinje. Min lærer arbejdede samtidig på Musikkonservatoriet i Esbjerg, så jeg søgte optagelse derovre for at få endnu mere undervisning hos hende. Det var et lille miljø, men vi fik lov til/mulighed for at prøve desto flere ting af.

Efter tre år i Esbjerg fortsatte Peter Rønn sine studier på Malmø Musikhögskola med afstikkere til L'Académie du XXe siècle i Paris og djembestudier i Gambia. "I Afrika sad vi ude i bushen med håndtrommer i en måneds tid. Jeg lærte, at det kan give mening at holde fokus og spille den samme sang - og kun den sang - fra morgen til aften i en hel uge i træk. Så sidder den fast for altid!" Han sluttede af på Det kgl.

Musikkonservatorium i København og færdiggjorde sin uddannelse som slagtojs-spiller og diplompædagog. Som musiker spillede Peter Rønn bl.a. i Lyons Operaorkester. Senere gik han vejen som musikalsk idemand og projektleder hos Odense SymfoniOrkester og senest i DR SymfoniOrkestret. I 2009 sprang han ud som selvstændig med firmaet "Peter Rønn Musikoplevelser"